

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefranche nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BUREOURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augentfeld & Emeric Leuner,
Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iulia Leopold (VII. Erzshöbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tariful și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 f. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30. Oricui:
I.: Pe un an 90 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Cu exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

Nr. 6.

Brașov, Marți-Miercuri 9 (22) Ianuarie.

1902.

Episcopul Mailath la congres.

De zece zile este erăși întrunit în Budapesta congresul catolicilor unguri. În timpul acesta el a ținut ședințe importante, discutând pe larg chestiunea autonomiei. Ca basă a discuțiunii a servit proiectul de statut elaborat de comisiunea de 27 a congresului.

El vorba, cum scim, în acest proiect de modalitatea și de măsura, în care se pot bucura de dreptul autonomiei și biserica romano-catolică din Ungaria; se mai tratează însă în el și de o chestiune, ce nu este de competența romano-catolicilor și a congresului lor: chestiunea autonomiei bisericii române unite, pe care vor să o fuzioneze cu biserica romano-catolică, trăgându-o în sfera de organizațiune a acesteia.

Este cunoscut, că Arhiepiscopul provinciei metropolitane de Alba-Iulia în frunte cu Metropolitul au declarat, că nu recunosc congresului dreptul de a lua hotărâri cu privire la Românii uniți și deci ei nici n'au luat și nu iau parte la acest congres al catolicilor unguri.

Nu ne vom ocupa deci în articolul de față de planurile ostile, ce se urmăresc sub masca organizării autonome bisericești față de Românii uniți, ci numai de atitudinea celor din congres și de discuțiunile înfocate ce le-au avut mai ales în ședința de Sâmbăta trecută.

În ajunul redeschiderii congresului episcopii romano-catolici au ținut o conferință, în care au decis, că, deși în total nu sunt mulțumiți cu elaboratul comisiunii congresului, totuși, ca să dovedească, că voiesc cu toată seriozitatea să conlucre la crearea autonomiei, vor lua parte, pe lângă susținerea principiilor lor cunoscute, la discuțiunea specială a proiectului prezentat de amintita comisiune.

Declararea din urmă a fost în-

sărcinat a-o face cardinalul Schlauch, care s'a și degajat de însărcinare. Opozițiunea din congres n'a fost mulțumită cu procederea episcopatului, căci printrinsa păreau a se adevări numai învinuirile, că episcopii nu voiesc autonomia și că mereu pactează cu guvernul. Și în adevăr, că primatele Vaszary, cu cardinalul Schlauch și cu episcopii Samassa, Hornig, Bubicș, Szmrecsanyi caută cu tot adinsul a observa o atitudine cât se poate mai conciliantă față de guvernul. De altă parte spiritul de conciliare este mult susținut și de corifeii mireni ai congresului ca conții Szapary, Apponyi, br. Iozsika, Horanszky ș. a.

Așteptarea, ce-o puneau unii în urma acesta în lucrarea congresului și în posibilitatea unei înțelegeri a episcopatului romano-catolic cu guvernul, a fost însă zădărnicită prin postulatele ce le-au ridicat contele Ferd. Zichy, și în ședința din urmă și episcopul unguresc din Ardeal contele Gustav Mailath.

Ridicându-se în contra espunerilor lui Horanszky, care dize, că idealul trebuie să fie și să rămâne școlile de stat și care printr'asta ceru abolirea școlilor confesionale, episcopul Mailath declară categoric, că nu primesc elaboratul comisiunii de 27 ca basă pentru discușiunea pe paragrafi.

Organele guvernului sunt, ori se prefac a fi, neconșolate din cauza declarațiunilor brusce ale episcopului romano-catolic dela Alba-Iulia și dic, că ele n'au fost la loc și n'au fost oportune. Opoziția însă se bucură, că episcopul Mailath a făcut o spărtură în tactica prea prevenitoare și deci slabă a episcopatului.

Organul partidei populare cu deosebire laudă „declaraarea bărbătescă“ a lui Mailath și provocă urbi et orbi pe toți aderenții săi să protesteze.

Puțină speranță e deci că se va

pute ajunge la o înțelegere. Cutote acestea se crede, că congresul în săptămâna acesta va vota cu o mică majoritate elaboratul comisiunii de două-deci-și-șapte.

Pactul și dualismul.—Deputatul german austriac Lecher a vorbit Sâmbăta trecută la Reuniunea germană din Brünn despre raporturile dintre Austria și Ungaria. El dize, între altele, că ar fi un lucru de neiertat, dacă Austriacii ar arunca arma din mână înainte de-a face o serioasă încercare pentru rezolvirea pe cale parlamentară a pactului. *Dacă parlamentul austriac, dize Lecher, nu va vota pactul cu Ungaria, dualismul nu se va mai pute susține mult timp.* Sfirșitul senatului imperial ar fi tot-odată și sfirșitul așa numitelor afaceri comune. Un teritoriu vamal comun, care ar fi guvernat în parte parlamentar, în parte absolutistic, nu poate fi susținut.

Austro-Ungaria și Rusia.—Un distins diplomat rus a declarat zilele trecute unui publicist vienez, că Rusia și Austro-Ungaria n'au avut nici-odată ca acum ocaziune atât de favorabilă pentru încheierea unui compromis comercial politic. El făcu aluziune la tariful vamal german și la reînnoirea convențiilor de comerț internaționale. Dintr'un compromis ca acesta s'ar pute desvolta cu timpul relații politice intime. — O telegramă din Viena spune, că se va întruni cât mai curând o anchetă cu scop de-a studia bazele, pe cari se se reînnoească convenția comercială austro-rusă. La anchetă vor fi invitați și reprezentanții ramurilor de industrie interesate în chestiune.

Din Bucovina.—„Deșteptarea“ din Cernăuți scrie: Comitetul executiv al proprietarilor mari români s'a întrunit Vineri, în 17 l. c., la o ședință, spre a delibera asupra depunerii mandatului de deputat dietal din partea d-lui Dr. Ioan cav. de Volcinschi, deputat din curia II-a a proprietății mari. Asupra detaliilor din de-

cursul debaterilor se păstrează discreție. Totuși suntem în poziția a comunica, că d-l Dr. Ioan cav. de Volcinschi a fost rugat de a-și retrage demisiunea, séu a-se declara gata de-a primi o eventuală realizare, exprimându-se de Români de toate colorile, că retragerea d-sale din viața politică ar însemna o pierdere reală și recunoscându-i-se în termeni elogioși meritele și prețioșele servicii prestate în cauzele politice. D-l Dr. Volcinschi nu s'a putut decide de-a urma rugării, până-ce nu se vor crea condițiunile necesare, precisându-le în detalii, a căror împlinire va fi de sigur salutăta cu bucurie de toți Românii de bine. Împlinirea acestor condiții depinde însă și dela alți factori politici, din care causă comitetul executiv nu a putut lua hotărâri definitive, așteptându-se mai întâiu rezultatul conferențelor între comisiunile esmice de ambele cluburi parlamentare române și de partidul popular național. Este bună speranță, că condițiunile cerute de d-l Dr. Ioan cav. de Volcinschi vor fi încurând create, încât d-sa va pute rămâne și mai departe în rândurile luptătorilor noștri politici. Împlinirea condițiilor va însemna purificarea și fortificarea mult dorită în cauzele politice românești.

Revisuirea legii de pensiuie a învățătorilor.—În ministeriul instrucțiunii publice s'au încheiat debaterile privitoare la revisuirea legii de pensiuie a învățătorilor și consilierul Klauzal lucrăză acum proiectul. Se crede ca sigur, că timpul de serviciu rămâne cel vechiu (40 de ani).

Congresul pentru autonomia catolică.

Ședința dela 17 Ianuarie.

A fost o ședință foarte agitată. Au vorbit Major F., Horanszky Ferdinand, Rakovszky Stefan, contele Zichy I., Asboth I. și episcopul Majlath. Deja la începutul ședinței se răspândi șvonul, că unii din episcopi nu sunt mulțumiți cu declarați-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Mătușa dulce.

De Henry de Forge.

Era o băbușcă drăguță, cu părul argintiu, cu un suris plăcut și cu obraji de coloare trandafir, ca în timpurile tinereței.

Ea trecuse de o sută de ani, dér nimeni n'ar fi putut să-i spună esact vârsta, nici chiar ea singură. Actul ei de nascere s'a perdut în colbul secolului trecut.

De alt-fel nici nu era de importanță acest lucru!

— După-ce trece omul de-o sută de ani, nu mai îmbătrânește.

Și în adevăr, ea părea vecinic așa de veselă, așa de sprintenă.

Numai o mică tuză secă o neliniștea din când în când, întrerupându-i vorbele.

— Am să mor de oftică, ómeni buni, am să mor. Asta mi-a spus'o un mare doctor, de alt-fel...

— Când a trăit acest mare doctor?

— Pe la 1820 séu 24, nu mai sciu bine. —

Și rideam împreună.

Ce de lucruri s'au petrecut de atunci! Mătușa dulce își aducea aminte de Ludovic XVI, pe care l'a văduț ca școpilă.

— Ea a văduț și pe Napoleon la 1813 în Tuileries și spunea, că atunci i-s'a părut prea gras. Mai bine i-a plăcut, când s'a întors din Egipt, palid și slăbit.

Povestese-ne, mătușă, povestese-ne — diceau toți nepoții.

Și césuri întregi povestea din amintirile ei.

Ce grad de rubedenie avea ea în familie?

Nimeni nu pute s'o spună.

Trebue să fi fost sora vr'unii străbun séu răsstrăbun.

Ea era înainte de tóte mătușa, mătușa par excellence, singura „mătușă“ din lume, mătușa dulce, cum o supranumisem.

Da, „Dulce“. Acest nume o încânta. Totul era dulce în ea: ochii ei limpedi, mâinile ei fine, obrajii ei trandafirii, gesturile ei liniștite.

Ea se îmbrăca în tot-deuna într'o haină vișinie, de moda veche, așa de vechi, încât nu se mai găsia nici prin cărți.

De ce s'o schimbe?... Mătușa dulce era fermecătoare în această haină și fiind-că nu eșia nici-odată, ea își bătea joc de moda zilei.

Pentru dënșă a călători, era ceva îngrozitor. Căile ferate o disgustau. Ea disprețuia trăsurile, preferând a-și aduce aminte de lecticele portative, unde își arăta ea grațiile, când era tîneră, din dosul unui evantai albastru.

Noi o adoram.

Cu tóte că locuia într'o casă seculară, ca și ea, în fundul unei strădi uitate, departe de ori-ce șgomot, totuși primia visite cu grămada. Nepoții și strănepoții își aduceau copiii să o vadă.

Mătușa dulce se pierdea între atăția nepoți, ale căror nume le uita mereu. Ea vădușe atăția în timp de o sută de ani!

Aceștia scieau însă, că mătușa dulce are pentru dënșii prin cutii misterioșe fel de fel de bombóne și dulcețuri.

— Dă-mi și mie mătușe dulce!

— Ține cherubinel meu!

A da era suprema ei fericire. Ea a tot dat mereu în viața sa de o sută de ani. Bogățiile tătâne-séu isvorite dintr'o donație regală și administrate înțelepțesce, îi permiteau de a înzestra în taină pe toți copiii nepoților săi și îi da afară fără milă pe toți aceia, cari veniau să-i mulțumescă.

II.

Mătușa dulce avea o manie drăgălașă:

Îi plăcea să „mărite“.

Nu era vorba de a adăuga capitalurii séu de a combina blasóne, ori alianțe.

Mătușa dulce mărita pur și simplu pentru a face pe cineva fericit.

Psichológă incomparabilă a inimilor îndrăgostite, foarte expertă în cunoșcerea caracterelor, ea reunia împrejurul séu pe aceia, ce se iubiau, îi lăsa să-și facă curte după plac, spunând ea singură vorbele, cari provocau mărturisirea.

Trebuia să o ađi, cum făcea morală noilor amoroși, cum le dădea sfaturi, cum

„Călinarul Plugarului” pe anul comun 1902.

A apărut și se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu (Brașov) „Călinarul Plugarului” pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călinar, care se estinde pe 9 côle de tipar format 8° mare cuprinde:

In partea calendaristică: Cronologia anului 1902; Regental anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmază partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului cu sfaturî pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmază Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrului; Tărgurile din Ardeal, Bănat și Țera ungurească în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Tărgurile din Bucovina; Măsurile metrice etc.

In partea literară se găsesc bucăți alese de cetit: „Getatea dela Fântânele”; (Moțul: Teofil Frâncu); „O scrisoare dela Muselim Selo” (poesie de G. Coșbuc); „Frumoșă Irina” (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară” (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu” (de contele Lew Tolstoi); „Bătrânul clopotar” (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia” (Proverbe de Marion); „Două hiene” (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Găsele Ovreului” (anecdotă, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producțiune și avuția națională”; „Faceți pânză în casă” (ambele de Dr. G. Maior); „Economia”: „Iernatul vitelor”. — Urmază diferite povești; lectură distractivă, glume etc.

Călinarul are în frunte portretul lui George Lazar, cu biografia, (în partea literară.)

Un exemplar „Călinarul Plugarului” costă 25 or. (50 bani), plus 5 bani porto postal. Văndătorilor se dă rabat convenit.

Cursul la bursa din Brașov

Din 17 Ianuarie n. 1902.

Table with financial data including Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%, etc.

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Ianuarie n. 1902.

Table with market prices for various goods like Fanonota rom. Cump., Argint român. Cump., Napoleond'ori, etc.

Tărgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 14 Ian. n. de 26,837 capete, la 15 Ianuarie n. au intrat 739 capete și au eșit 831 capete, rămânând la 16 Ianuarie n. un număr de 26 765 capete.

Se notază marfa ungurească: veche grea dela — fil. tinără grea dela 9—9 fil., de mijloc dela 90—92 fil. ușorâ dela 83—90 fil. — Sărbescă: grea 83—90 fil., de mijloc 84—86 fil., ușorâ 82—84 fil. kilogramul.

Advertisement for BERĂRIA GAMBRINUS BUCUREȘTI, (lângă Teatrul Național) pusă sub direcția personală a cunoscutului publicist I. L. CARAGIALE.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei” se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Table with market prices for various goods like Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, etc.

Table with market prices for various goods like Săm. de trifoi, Ulei de rapiță, etc.

Bursa de București

Table with market prices for various goods like Renta amortisabilă, Banca Rom. ult. div. fr. 1281, etc.

Table with market prices for various goods like Banca na. a Rom., Avansuri pe efecte, etc.

Table titled 'Cursul losurilor private' showing exchange rates for various locations like Basilio, Credito, Clary 40 tl. m., etc.

Publicațiune.

Subscribera primăriei comunale prin acesta aduce la cunoștința publică, că dreptul de venet al comunei Zărnești (com. Făgărașului) pe un teritoriu de 18,841 jug. 302 st □ pădure, pășune, livezi și arătură se va esarândă în licițațiune publică pe 6 ani, — începând din 1 Ianuarie 1902 până în 31 Decembrie 1907, în 26 Ianuarie 1902 la 11 ore a. m. în cancelaria primăriei comunale.

Condițiunile de licițațiune se pot vedea în orele oficiale la primăria comunala. Zărnești, în 17 Ianuarie 1902. Primăria comunala: Ioan Voda, not. com. (389)1—1. Ion Coleșiu, primar. 390,1—1. Magistratul orășenesc.

Advertisement for COGNAC CZUBA-DUROZIER & CIE. DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

Arverési hirdetmény kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróság, mint teleknyvi hatóság közbíró tevése, hogy „Furica” fogarasi takarékpénztár végrehajtónak Gridean Petru végrehajtást szenvedő elleni 173 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényezék (a fogarasi kir. járásbíróság) területén fekvő Galacz hotáran a galaczi 228 számú telekjegyzőkönyvben Gridian Petru és neje született Sava Maria nevén álló egész ingatlanokra és pedig: 299, 301 hrsz. ingatlanra 358 kor. 1725/2 hrsz. ingatlanra 27 kor. 498/4 " " 48 " 1981 " " 7 " 651/3, 652/1 " " 17 " 2081/2 " " 53 " 671 " " 19 " 2259 " " 13 " 943/1 " " 10 " 2649, 2653 " " 61 " 945/2, 946/1 " " 15 " 2935 " " 75 " 1070 " " 5 " 3239 " " 83 " 1272/2 " " 9 " 3644/2, 3645/2 " " 20 " 1338 " " 6 " 38 9 " " 7 " 1373/1 " " 4 " 3945 " " 14 " 1379 " " 5 " 4261 " " 10 " 1720/2 " " 15 " összesen 881 k ronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte. és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902 évi Február hó 14-ik napjának délelőtt 9 órakor Galacz község bázához megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% ár. készpénzben, vagy az 1881- LX t. cz. 42. §ában jelzett, árfolyam-nai számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1901 évi Oktober hó 23 án. A kir. bíróság mint tkvi hatóság. SCHUPITER, kir. aljbíró. 388,1—1